

**21 501-31 Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid,
Volksgezondheid en Consumentenzaken**

**Nr. 796 Verslag van een schriftelijk overleg
Vastgesteld 4 juli 2025**

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de brief van 24 juni 2025 over de geannoteerde agenda Informele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid 7-8 juli 2025 (Kamerstuk 21 501-31, nr. 793).

De vragen en opmerkingen zijn op 2 juli 2025 aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voorgelegd. Bij brief van 4 juli 2025 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

Adjunct-griffier van de commissie,
Van den Broek

Inhoudsopgave

- I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie**
- II Antwoord/Reactie van de minister**

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de agenda voor de Informele Raad voor Werkgelegenheid en Sociaal Beleid 7-8 juli 2025. Deze leden hebben hierover een aantal vragen aan de regering.

De leden van de PVV-fractie lezen dat het eerste agendapunt van de geannoteerde agenda onder andere gaat over de vrije uitwisseling van Europese Unie (EU)-arbeidsmigranten, waarbij het vrijwel altijd uitkomt op Oost-Europese arbeidsmigranten die voor weinig geld werken in de West-Europese landen. Is het kabinet het met deze leden eens dat er in Nederland een groot onbenut arbeidspotentieel is en dat dit aanpakken leidt tot minder behoefte aan arbeidsmigranten?

Over de Nederlandse inzet op het tweede agendapunt van de geannoteerde agenda over het concurrentievermogen met betrekking tot werkgelegenheid zijn de leden van de PVV-fractie positiever. Ook deze leden zien het belang van het bevorderen van talent en vaardigheden, zodat ieder individu zich optimaal kan ontwikkelen op de arbeidsmarkt. Toch zijn deze leden benieuwd hoe dit rijmt met het feit dat werkgevers in Nederland staan te springen om werknemers, terwijl die er gewoon al zijn. Ziet het kabinet hier een noodzaak dat om dit doel te bereiken er eerst meer mensen in Nederland aan het werk moeten gaan en/of iets meer werkuren zouden moeten maken?

Het kabinet is het eens dat het aanspreken van onbenut arbeidspotentieel belangrijk is. Het aanwenden van dit potentieel kan ertoe leiden dat er minder behoefte is aan arbeidsmigratie. De netto arbeidsparticipatie in Nederland is de afgelopen decennia hard gestegen en behoort tot de Europese top. Onbenut arbeidspotentieel is geen statische groep van mensen. Uit cijfers van de afgelopen jaren weten we dat veel van de personen die in deze groep zitten snel weer een baan vinden of meer uren gaan werken. Dit is de gebruikelijke dynamiek op de arbeidsmarkt. De overgebleven groep mensen die langdurig aan de kant staat, is relatief klein¹. Maar dat wil niet zeggen dat we niks moeten doen. In mijn brief over de brede arbeidsmarktagenda van december jongstleden benoem ik verschillende acties van het kabinet om de duurzame arbeidsparticipatie te verhogen². Daarnaast zet ik met de landelijke meerjarenagenda samen met de partners in de arbeidsmarktinfrastructuur de komende jaren expliciet in op het betrekken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook wil het kabinet meer werken laten lonen.

¹ <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85648NED/table?dl=C359C>

² Kamerstukken II, 2024/25, 29 544, nr. 1260.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de agenda en het Fiche Mededeling horizontale interne-marktstrategie.³ Deze leden hebben hier enkele vragen over.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat het kabinet kansen ziet in het zogenaamde 28^e regime, waar vennootschapsrecht, insolventierecht, fiscaal recht en zelfs arbeidsrecht onder kunnen vallen. Deze leden maken zich hierover grote zorgen. Zij vragen of het kabinet onderschrijft dat sociale minimumnormen een intrinsiek onderdeel zijn van de interne markt, en dat deze normen bijdragen aan opwaartse sociale convergentie binnen de EU. Deze leden vragen of het kabinet erkent dat het invoeren van een 28^e regime dat minimumbescherming centraal stelt in de praktijk kan leiden tot een verlaging van het beschermingsniveau. Zij vragen de minister of hij het ermee eens is dat sociale minimumbescherming niet als standaard mag worden opgelegd via een optioneel regime, waarbij nationale wet- en regelgeving wordt omzeild.

Het kabinet acht het noodzakelijk om de concurrentiekracht van de EU te versterken. Een meer concurrerende economie zorgt voor florerende bedrijven, meer kwalitatieve banen en hogere inkomens, betere producten en diensten, en voldoende belastinginkomsten om publieke voorzieningen te financieren. Daarmee versterken we onze bestaanszekerheid, onze weerbaarheid en kunnen we maatschappelijke opgaven aan. Om dit te bewerkstelligen zet het kabinet in op een sterke en eerlijke interne markt, conform de Kamerbrief over het EU-concurrentievermogen⁴. Zoals ook geconcludeerd in het rapport van Enrico Letta⁵ gaan een goed functionerende en eerlijke interne markt hand in hand. Het kabinet erkent daarbij dat sociale minimumnormen hierin een essentiële rol spelen, omdat zij bijdragen aan de bescherming van werkenden, opwaartse convergentie en een gelijk speelveld. Ter versterking van de interne markt zet het kabinet in op het wegnemen van ongerechtvaardigde belemmeringen op de interne markt. Uitgangspunt van het kabinet is dat hiermee geen afbreuk wordt gedaan aan het beschermingsniveau van werkenden.

Ten aanzien van het aangekondigde 28^e regime ziet het kabinet kansen voor de groei van innovatieve bedrijven, omdat deze bedrijven op de interne markt nu belemmeringen ervaren. Tegelijkertijd is over het voorgenomen voorstel voor een 28^e regime nog weinig bekend. Het is daarom voor het kabinet nog onduidelijk hoe dit voorstel zich zal

³ Kamerstukken II, 2024/25, 22 112, nr. 4096.

⁴ Kamerstukken II, 2024/25, 21 501-30, nr. 621.

⁵ Zie voor de kabinetsreactie op het Letta-rapport Kamerstuk 21 501-30, nr. 603

verhouden tot het arbeidsrecht. Voor het succes van het 28^e regime, acht het kabinet het van doorslaggevend belang dat een dergelijk regelgevend kader in de behoeften van alle belanghebbenden voorziet, onder wie werknemers. Ook acht het kabinet het van belang dat het EU-raamwerk juridisch duidelijk wordt vormgegeven, met een heldere status en juridische basis. Het kabinet zal het voorstel van de Europese Commissie op zijn merites beoordelen wanneer het voorstel wordt gepubliceerd. Uw Kamer zal hierover via de geëigende weg via een BNC-fiche worden geïnformeerd.

De leden van GroenLinks-PvdA-fractie vragen het kabinet of het kan aangeven wat de toegevoegde waarde is van het 28^e regime voor werknemers, als daarin ook het arbeidsrecht meegenomen wordt. Deze leden vragen het kabinet om aan te geven op welke punten de positie van werknemers verslechtert en of er überhaupt punten zijn waarvan verwacht kan worden dat de positie van werknemers versterkt wordt als ook het arbeidsrecht onder dit regime gebracht wordt.

Het voorstel voor het 28^e regime is nog niet gepubliceerd. Het is daarom voor het kabinet nog onduidelijk hoe dit voorstel zich zal verhouden tot het arbeidsrecht. Uitgangspunt voor het kabinet is dat het 28^e regime zou moeten voorzien in de behoeften van alle belanghebbenden, onder wie werknemers. Wanneer het voorstel wordt gepubliceerd zal het kabinet het voorstel op zijn merites beoordelen. Uw Kamer wordt hierover via een BNC-fiche geïnformeerd.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie constateren dat het kabinet in de brief aangeeft dat de Wet toelating terbeschikkingstelling arbeidskrachten (Wtta) zonder vertraging moet worden ingevoerd en dat het beschermingsniveau daarvan niet mag worden ondermijnd. Deze leden vragen de minister of hij bereid is zijn veto uit te spreken over aankomende wetgeving of beleidsmaatregelen indien de implementatie of werking van de Wtta in gevaar komt.

Ik acht het cruciaal dat de Wtta zonder vertraging kan worden ingevoerd en het beschermingsniveau hiervan niet wordt ondermijnd. Zoals ook aangegeven in het BNC-fiche over de Horizontale Interne Markt Strategie gaat het kabinet hierover in gesprek met de Commissie en zal het kabinet hierover verduidelijkende vragen stellen. Het is vooralsnog onduidelijk of de Commissie met een voorstel zal komen dat raakt aan de implementatie van de Wtta. Bij eventuele publicatie van een voorstel wordt duidelijk volgens welke procedure een eventueel voorstel wordt vastgesteld en of er al dan niet bij gekwalificeerde meerderheid wordt besloten.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn van mening dat de strategie voor de interne markt gericht moet zijn op de

bescherming van werknemers tegen onderbetaling en uitbuiting. Deze leden vragen of het kabinet deze visie deelt. Ook vragen deze leden of het kabinet de opvatting deelt dat nationale wetten die als doel hebben werknemers te beschermen leidend moeten zijn boven de strategie die zich vooral richt op de vraag van werkgevers en ondernemers die voordeel hebben in de handel van arbeid van mensen.

Het kabinet is positief over de strategie en verwelkomt de nadruk van de Commissie op de versterking, vereenvoudiging en stroomlijning van de interne markt. Het kabinet acht het van belang om ongerechtvaardigde belemmeringen weg te nemen om de interne markt te versterken, zonder afbreuk te doen aan de inzet op hoge sociale en milieustandaarden. Een goedwerkende, sterke, eerlijke, circulaire en duurzame interne markt is belangrijk voor onze brede welvaart en draagt bij aan het concurrentievermogen van de EU. Het kabinet hanteert daarbij het uitgangspunt dat het interne-marktbeleid moet worden gebaseerd op de behoeften van zowel ondernemers, burgers als werknemers. Ook zou de uitwerking van de strategie geen afbreuk mogen doen aan de bescherming van werkenden op nationaal en Europees niveau.

De leden van de GroenLinks-PvdA-merken op dat richtlijnen die betrekking hebben op arbeidsomstandigheden, zoals die over werken met gevaarlijke stoffen, in alle gevallen slechts een bodem leggen voor regelgeving en er altijd de ruimte moet blijven om een beter beschermingsniveau te behouden en te vormen. Deze leden vragen tevens of het kabinet bereid is zich tegen standaardbepalingen te verzetten die deze ruimte zouden beperken.

Jaarlijks zijn er in Europa circa 100.000 (ex-)werknemers die komen te overlijden als gevolg van blootstelling aan kankerverwekkende stoffen in het verleden. Mede door de Nederlandse inzet is inmiddels een goed begin gemaakt door voor een groot deel van de belangrijkste kankerverwekkende stoffen een minimumnorm op EU-niveau vast te stellen. Het kabinet zet deze inzet onverminderd voort. Daarbij is voor het kabinet van belang dat de bescherming van werkenden en een gelijk speelveld op de interne markt, waarbij wordt geconcentreerd op kwaliteit in plaats van arbeidsomstandigheden, wordt bevorderd. Verder merkt het kabinet op dat zij conform de Kamerbrief over het EU-concurrentievermogen in algemene zin inzet op meer harmonisatie en uniforme implementatie van wet -en regelgeving en op versterking van de interne markt⁶. Harmonisatie mag echter niet leiden tot een minder goed beschermingsniveau voor het werken met gevaarlijke stoffen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie erkennen dat uitzonderingen voor het midden- en kleinbedrijf (mkb) legitiem

⁶ Kamerstukken II, 2024/25, 21 501-30, nr. 621.

kunnen zijn. Deze leden maken zich echter zorgen over het mogelijk introduceren van een aparte categorie mid cap-bedrijven die uitzonderingen zouden krijgen op normen die werknemers beschermen. Deze leden vragen wat de toegevoegde waarde is van de nieuwe categorie voor wie uitzonderingen gaan gelden en of hier al zicht op is en om zodra hier zicht op bestaat dit direct aan de Kamer te melden.

Op 21 mei jl. publiceerde de Europese Commissie (hierna: de Commissie) een vierde Omnibuspakket dat tot doel heeft onnodige regeldruk te verminderen, waaronder een voorstel om bepaalde steunmaatregelen voor het midden- en kleinbedrijf (hierna: mkb) uit te breiden naar small mid-cap ondernemingen (hierna: SMC's).

In de aanbeveling definieerde de Commissie wat onder een SMC dient te worden verstaan: ondernemingen met 250 tot 750 werkzame personen, in combinatie met een jaaromzet van 50 tot 129 miljoen euro en/of een balanstotaal van 43 tot 150 miljoen euro. Ten aanzien van de toepassing van deze definitie, stelde de Commissie voor om bepaalde lichtere regimes voor het mkb uit te breiden naar SMC's in de volgende wetgevingen: de Algemene Verordening Gegevensbescherming, Antidumpingmaatregelen, de Verordening bescherming tegen invoer met subsidiëring, de Prospectusverordening en de Verordening batterijen en afgedankte batterijen. Ook werd een aanpassing van de Verordening gefluoreerde broeikasgassen voorgesteld om onbedoelde regeldruk voor kleinere bedrijven te beperken. Daarnaast stelde de Commissie voor om twee richtlijnen aan te passen, zodat de daarin opgenomen bepalingen voor het mkb eveneens van toepassing worden op SMC's: de Richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten (MiFID II) en de Richtlijn betreffende weerbaarheid van kritieke entiteiten.

In algemene zin verwelkomt het kabinet de inzet van de Commissie op een geharmoniseerde definitie van SMC's, als bijdrage aan het verminderen van onnodige regeldruk. Een heldere definitie maakt het mogelijk om gerichtere steunmaatregelen te ontwikkelen. Verder biedt de nieuwe definitie de mogelijkheid om systematische dataverzameling over SMC's op te zetten - eveneens een positieve ontwikkeling. Het kabinet onderstreept hierbij dat steunmaatregelen voor SMC's niet ten koste mogen gaan van bestaande regelgeving en (financiële) steun voor het mkb.

Op dit moment is mij geen voorstel bekend waar SMC's uitzonderingen zouden krijgen op normen die werknemers beschermen. Het kabinet benadrukt dat bij toekomstige aanpassingen van Europese wet- en regelgeving per geval zorgvuldig moet worden afgewogen of het noodzakelijk en wenselijk is om een apart regime voor SMC's te introduceren. Die afweging dient te worden gebaseerd op de verwachte meerwaarde voor administratieve lastenverlichting, het behalen van beleidsdoelstellingen, complexiteit van regelgeving, het waarborgen van

een gelijk speelveld en de mogelijke impact op mens en milieu. Voor een uitgebreidere toelichting op het betreffende Omnibusvoorstel en de kabinetsinzet daaromtrent, verwijs ik u naar het bijbehorende BNC-fiche⁷.

Tot slot vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie aandacht voor de relatie tussen de interne-marktstrategie en het bestrijden van armoede. Deze leden vragen of het kabinet bereid is te erkennen dat een minimum aan prijscompensatie noodzakelijk is om de koopkracht van mensen in armoede op peil te houden. Zij onderstrepen dat er meer nodig is om armoede structureel te bestrijden, maar prijscompensatie kan hier een onderdeel van zijn.

Het kabinet onderschrijft het belang van armoedebestrijding. De statische koopkrachtontwikkeling van mensen is afhankelijk van beleidsmatige aanpassingen en de ontwikkeling van lonen en prijzen. Deze onderdelen moeten in balans zijn om de koopkracht te behouden. In Nederland wordt dit voor een belangrijke mate geregeld via de koppeling tussen uitkeringen en het wettelijk minimumloon, dat meestijgt met de gemiddelde loonontwikkeling. Daarmee houden uitkeringen gelijke tred met de loonontwikkeling en stijgen uitkeringen op de lange termijn juist harder dan de prijzen. Ook de toeslagen worden geïndexeerd. In bijzondere situaties kan met gerichte steun hulp worden geboden aan huishoudens, bijvoorbeeld het noodfonds energie. Het kabinet heeft recent het Nationaal Programma Armoede en Schulden aan de Kamer gestuurd waarin maatregelen zijn benoemd die het kabinet neemt om armoede te bestrijden.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de verkenning aanpak onrechtmatige detachering derdelanderwerknemers. Zij hebben hier nog enkele vragen over. Deze leden lezen dat de cijfers omtrent het aantal gedetacheerde derdelanderwerknemers nog steeds niet goed inzichtelijk is. Deze leden vragen de minister wat gedaan kan worden om het aantal gedetacheerde derdelanderwerknemers beter in kaart te kunnen brengen. Zij benadrukken dat deze cijfers al langer slecht inzichtelijk zijn en hier oplossingen voor moeten worden gezocht.

Het klopt dat bij de cijfers uit het meldloket, die worden aangeleverd door werkgevers, altijd het risico bestaat dat deze onvolledig zijn, of dat er fouten in zitten. Wel is het zo dat er dankzij de meldplicht veel meer gedetacheerde werknemers in beeld zijn dan voor de invoering van de meldplicht in 2020. Ook is de kwaliteit van de data de afgelopen jaren verbeterd. Zo is sinds ongeveer een jaar ook bekend hoeveel gedetacheerde werknemers werken als uitzendkracht. Tegelijkertijd zie ik hier ook nog ruimte voor verbetering. Daarom blijf ik inzetten op het verbeteren van de naleving van de meldplicht, onder andere door voorlichting.

⁷ Kamerstukken II, 2024/25, 22 112, nr. 4085.

De leden van GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat het groeiende aantal derdelanders dat in Nederland werkzaam is onder meer veroorzaakt wordt door de uitbesteding van het werkgeverschap. Is het wat de minister betreft dus niet ook logisch en noodzakelijk om de uitbesteding van het werkgeverschap terug te dringen om illegale doordetachering terug te dringen, bijvoorbeeld door in te zetten op meer rechtstreekse dienstverbanden en minder flexibele contracten?

Ik zet erop in dat mensen in flexibele contracten meer zekerheid krijgen over hun inkomen en hun rooster en dat schijnzelfstandigheid wordt teruggedrongen. Hiertoe dienen bijvoorbeeld het wetsvoorstel 'Meer zekerheid flexwerkers' en het wetsvoorstel 'Verduidelijking beoordeling arbeidsrelatie en rechtsvermoeden'. Deze initiatieven kunnen, tezamen met andere maatregelen, ook bijdragen aan het adresseren van de geschetste problematiek.

De leden van GroenLinks-PvdA-fractie vragen de minister wat na het gezamenlijke 'Position paper on the posting of third country nationals'⁸ de vervolgstappen zijn geweest om een verduidelijking van het juridische kader verder te brengen. Welke stappen gaan nog genomen worden? Zijn er inmiddels meer lidstaten voornemens zich bij dit initiatief aan te sluiten?

Ik benut elke gelegenheid om in Europees verband aandacht te vragen voor de uitdagingen rondom de detachering van derdelanders en de noodzaak om deze aan te pakken.

Zo heb ik Eurocommissaris Mînzatu tijdens haar bezoek aan Nederland eind maart uitgenodigd om deel te nemen aan een inspectie van de Nederlandse Arbeidsinspectie, waarbij ook gedetacheerde derdelanderwerknemers zijn aangetroffen. Ook heb ik met diverse collega's bilaterale gesprekken gevoerd over de uitdagingen rond de detachering van derdelanders. Ook de komende periode zal ik aandacht blijven vragen voor deze uitdagingen en de noodzaak deze aan te pakken, waaronder tijdens de Informele Raad in Denemarken.

De Europese Commissie zal naar verwachting begin 2026 een 'Fair Labour Mobility Package' presenteren, een pakket met voorstellen gericht op het bevorderen van eerlijke arbeidsmobiliteit. Ik zet me er voor in dat dit pakket ook voorstellen bevat op het gebied van detachering van derdelanderwerknemers.

De leden van GroenLinks-PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voornemen om de (informatie)positie van derdelanderwerknemers te verbeteren door met het project Work in NL (WIN) te werken aan landelijk dekkende

⁸ Kamerstuk 29 861, nr. 158.

informatievoorziening voor arbeidsmigranten. Is de minister het met deze leden eens dat het essentieel is om het aantal WIN-punten landelijk uit te breiden?

Het is inderdaad essentieel om te komen tot een landelijk dekkende informatievoorziening voor arbeidsmigranten. Er zijn op dit moment in 11 regio's WIN-punten actief. In 23 regio's worden voorbereidingen getroffen om een WIN-punt op te zetten. Daarbij wordt er gekeken naar de populatie arbeidsmigranten in een regio, welke partners aanwezig zijn en de inrichting van een punt (bijvoorbeeld naast fysiek ook mobiel). Gedurende het jaar verwacht ik dat steeds meer regio's hun WIN-punt zullen openen. We zien in veel regio's dat actief de samenwerking opgezocht wordt tussen verschillende (overheids)loketten. Zo wordt in het merendeel van de regio's samenwerking met de Werkcentra gezocht. Ook wordt er een samenwerking ingericht met de 'International welcome centers' (expat centers) en/of GrensinformatiePunten.

Deze leden lezen dat de voorgestelde maatregel is om het concept 'hoofdactiviteit' in nationale regelgeving te verduidelijken. Deze leden vragen of en zo ja waarom er al is gekozen voor de termijn van drie maanden waarin de gedetacheerde voorafgaand aan tewerkstelling bij de werkgever in de zendende lidstaat moet hebben gewerkt. Is het mogelijk om deze termijn uit te breiden naar zes of twaalf maanden? Daarnaast zijn deze leden benieuwd hoe de minister de handhaving hiervan voor zich ziet.

Er is nog niet gekozen voor de duur van de termijn, de precieze termijn zal ik de komende maanden zorgvuldig uitwerken. Het Europese Hof van Justitie heeft eerder geoordeeld dat termijnen van zes of twaalf maanden een ongerechtvaardigde beperking vormen op het vrij verkeer van diensten⁹.

Arbeidsinspecties houden toezicht op detacheringen. Door het juridisch kader te verduidelijken kunnen meer detacheringen in het grijze gebied aangemerkt worden als rechtmatig of onrechtmatig. Daarmee geeft het de Arbeidsinspecties betere handvatten om onderscheid te maken tussen rechtmatige en onrechtmatige detachering om zo effectief op te kunnen treden tegen onrechtmatige detachering. Verduidelijking van het juridisch kader en een effectief toezicht gaan dus hand in hand.

De leden van GroenLinks-PvdA lezen in de brief dat de maatregelen verschillende doorlooptijden hebben. De misstanden omtrent derdelanderdetachering blijven zich echter iedere dag voordoen. Deze leden vragen wat de minister in de tussentijd concreet gaat doen om de misstanden met derdelanderdetachering tegen te gaan. Is de minister bijvoorbeeld bereid om met zijn ambtsgenoten in Litouwen, Polen en Hongarije

⁹ Zie C-168/04 (Commissie v Oostenrijk). Zie ook C-244/04 (Commissie v Duitsland) en C-445/03 (Commissie v Luxemburg).

in gesprek te gaan over de terugvorderprocedures van vrachtwagens van stakende chauffeurs die via bedrijven in deze landen illegaal worden doorgedetacheerd naar Nederland?

Ik zet al concrete stappen op bijvoorbeeld het verbeteren van de informatievoorziening en het versterken van Europese samenwerking, zowel bilateraal als via de ELA. Ik blijf met andere lidstaten in gesprek om gezamenlijk de schaduwkanten van het vrij verkeer te adresseren, ook in de transportsector. Waar nodig en relevant zoeken ook toezichthoudende autoriteiten op casusniveau de samenwerking op met collega-diensten in andere landen, ondersteund door ELA.

Daarnaast vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie of het kabinet kan aangeven of er een apart derdelandersregime kan komen. Ook vragen deze leden of er daarmee geshopt kan worden tussen regimes en wat de gevolgen zijn voor derdelanders. Tevens vragen deze leden of de detacheringsrichtlijn gewijzigd moet worden.

Er bestaan verschillende opties om het juridisch kader op EU-niveau te verduidelijken, waaronder het introduceren van een nieuwe richtlijn, het wijzigen van bestaande wetgeving, en het ontwikkelen van richtsnoeren. Het is aan de Europese Commissie om al dan niet met een voorstel te komen voor verduidelijking van het juridisch kader voor derdelanderwerknemers. Voor mij is uiteindelijk het doel leidend, namelijk betere bescherming van derdelanderwerknemers. Daar blijf ik me de komende periode actief voor inzetten.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de agenda van de Informele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 7 en 8 juli aanstaande, en danken de minister voor zijn toelichting op de geagendeerde thema's. Deze leden hebben hiertoe geen vragen of opmerkingen. Zij wensen de minister dan ook veel succes met deze Informele Raad.

Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie
De leden van de NSC-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Informele Raad voor Werkgelegenheid en Sociaal Beleid op 7 en 8 juli 2025, en het verslag van de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid 19 juni 2025. Deze leden hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de NSC-fractie zijn positief over de aandacht die de minister nationaal en internationaal vraagt voor de detachering van derdelanders. Deze leden onderstrepen het belang van het aanpakken van onrechtmatige detachering van derdelanderwerknemers, om uiteindelijk meer grip te krijgen op

arbeidsmigratie. Het is belangrijk dat eerlijke arbeidsmobiliteit hiervoor wordt bevorderd. Deze leden vragen de minister welke stappen hij voornemens is nog in 2025 te zetten om Europese opvolging te laten geven aan de oproep uit het gezamenlijke position paper om het juridisch kader te verduidelijken.

Ik benut elke gelegenheid om in Europees verband aandacht te vragen voor de uitdagingen rondom de detachering van derdelanders en de noodzaak om deze aan te pakken. Ook de komende tijd zal ik aandacht blijven vragen voor deze uitdagingen en de noodzaak deze aan te pakken, waaronder tijdens de Informele Raad in Denemarken. De Europese Commissie zal naar verwachting begin 2026 een 'Fair Labour Mobility Package' presenteren, een pakket met voorstellen gericht op het bevorderen van eerlijke arbeidsmobiliteit. Ik zet me er op in dat dit pakket ook voorstellen bevat op het gebied van detachering van derdelanderwerknemers.

Zij vragen de minister tevens hoe hij gaat borgen dat een eventuele nieuwe richtlijn over de detachering van derdelanderwerknemers daadwerkelijk handhaafbaar en effectief is, zonder de bureaucratische lasten. En hoe voorkomt de minister ten slotte dat een uitbreiding van de European Labour Authority (ELA) leidt tot een sluipende uitbreiding van EU-bevoegdheden?

De Europese Commissie zal, naar verwachting begin 2026, met een 'Fair Labour Mobility Package' komen, een pakket met voorstellen gericht op het bevorderen van eerlijke arbeidsmobiliteit. Het kabinet zal alle voorstellen uit het pakket op zijn merites beoordelen wanneer het pakket wordt gepubliceerd. Uw Kamer zal hierover via de geëigende weg via een BNC-fiche worden geïnformeerd. Daarbij zal het kabinet ook oog hebben voor de handhaafbaarheid en effectiviteit. Juist omdat er momenteel onduidelijkheid bestaat over het juridisch kader, verwacht ik dat een eventueel voorstel op dit terrein meer duidelijkheid kan scheppen en tot een betere handhaafbaarheid leidt.

De Commissie concludeert in de evaluatie van Europese Arbeidsautoriteit (ELA) dat gerichte wijzingen van het mandaat de ELA zouden kunnen versterken. Naar verwachting zal het eerdergenoemde pakket over eerlijke arbeidsmobiliteit ook een voorstel voor versterking van de ELA bevatten.

De Nederlandse prioriteiten voor de evaluatie van de ELA zijn in januari 2024 met uw Kamer gedeeld¹⁰. Het kabinet blijft zich ervoor inzetten om die prioriteiten ook te laten landen in het uiteindelijke Commissievoorstel. Conform de bestaande informatieafspraken zal het kabinet na publicatie van het voorstel uw Kamer via een BNC-fiche informeren over de Nederlandse onderhandelingsinzet. Daarbij wordt ook ingegaan op de bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit van

¹⁰ <https://open.overheid.nl/documenten/92444fcf-870c-4224-8721-ddc0cdf01a86/file>

Commissievoorstellen. Daarbij teken ik aan dat arbeidsmobiliteit bij uitstek een thema is dat grensoverschrijdende samenwerking vraagt. Een intensieve en structurele samenwerking tussen arbeidsinspecties is van groot belang om misstanden met een grensoverschrijdend karakter effectief te kunnen aanpakken.

De leden van de NSC-fractie onderstrepen de noodzaak van het bevorderen van vaardigheden en leven lang ontwikkelen in de geplande gedachtewisseling over concurrentievermogen op het gebied van werkgelegenheid. In het licht van de uitdagingen op de arbeidsmarkt moet de aandacht voor scholing en leven lang ontwikkelen fors worden vergroot. Deze leden vragen de minister daarom hoe de faciliterende rol voor de Europese Commissie met betrekking tot het bevorderen van vaardigheden en leven lang ontwikkelen vorm zou moeten worden gegeven. Welke concrete verantwoordelijkheden en taken beoogt de minister hierin voor de Commissie?

Het kabinet deelt de analyse van de Commissie en het Draghi-rapport dat een goed opgeleide beroepsbevolking met de juiste vaardigheden essentieel is voor het concurrentievermogen van de EU¹¹. Lidstaten staan op dit gebied voor gedeelde uitdagingen. Tegelijkertijd zijn de bevoegdheden van de EU beperkt op het gebied van scholing en Leven Lang Ontwikkelen (LLO). De Commissie richt zich vooral op het faciliteren, ondersteunen en coördineren van nationale inspanningen, met de nadruk op het bevorderen van gelijke kansen, mobiliteit en de aansluiting op de arbeidsmarkt.

Het kabinet is over het algemeen positief over de ondersteuning door de Commissie van initiatieven van lidstaten die leren en ontwikkelen voor iedereen mogelijk maakt¹². Dit kan het nationale LLO-beleid ondersteunen, bijvoorbeeld door het uitwisselen van kennis en goede praktijken in het kader van de Raadsaanbeveling Individuele Leerrekeningen, de mogelijkheden van een Pilot voor Vaardighedengarantie, en herziening van staatssteunregels op het gebied van opleidingen. Ook kan de Commissie faciliteren bij de ontwikkeling van instrumenten voor de (h)erkenning van (beroeps-)vaardigheden. Deze instrumenten kunnen individuen beter ondersteunen bij het benutten van kansen op de interne markt en het vrij verkeer binnen de Unie en verdere ontwikkeling van hun loopbaan in de EU. Tot slot is het kabinet positief over een faciliterende rol voor de Commissie bij initiatieven die bijdragen aan het in kaart brengen van de huidige en toekomstige vraag en aanbod naar banen en daaraan verbonden vaardigheden. Dit is van belang om tot effectief (nationaal) beleid te komen.

¹¹ Kamerstukken II, 2024/25, 21 501-30, nr. 614.

¹² Kamerstukken II, 2024/25, 22 112, nr. 4023.

Het kabinet is van mening dat dergelijke EU-initiatieven aanvullend en ondersteunend moeten zijn aan nationaal onderwijs en arbeidsmarktbeleid.

De leden van de NSC-fractie hebben kennisgenomen van de 'Single Market Strategy' en het fiche van het kabinet over deze strategie.¹³ De leden vragen de minister hoe hij de balans tussen lastenverlichting uit de 'Single Market Strategy' en de bescherming van arbeidsvoorwaarden voor zich ziet. Op welke manier is de minister voornemens dit scherp te monitoren in Europees verband?

Het kabinet steunt de aandacht van de Commissie voor het verlagen van administratieve lasten en de nalevingskosten van regels. Daarbij hecht het kabinet eraan dat geen afbreuk wordt gedaan aan andere beleidsdoelstellingen, waaronder de bescherming van werkenden. Het kabinet zal dit als uitgangspunt nemen bij de beoordeling van voorstellen van de Commissie. Ook zal het kabinet dit uitgangspunt onder de aandacht brengen bij de Europese Commissie en andere lidstaten, waaronder tijdens het beleidsdebat over concurrentievermogen tijdens de Informele Raad voor Werkgelegenheid en Sociaal beleid op 7 en 8 juli.

De leden van de NSC-fractie hebben ten slotte kennisgenomen van de raadpleging over aanvullende pensioenen die recent is uitgezet door de Europese Commissie¹⁴. Deze leden vragen de minister welke risico's en kansen hij ziet in deze EU-raadpleging over aanvullende pensioenen.

Momenteel wordt gewerkt aan de beantwoording van deze consultatie. Ik zal de Kamer dit najaar informeren over de beantwoording van de consultatie en eventuele andere relevante ontwikkelingen op dit punt. Het resultaat van de consultatie en de eventuele vervolgstappen van de Europese Commissie zal ik zorgvuldig volgen en beoordelen op hun consistentie met het Nederlands pensioenstelsel. Mijn inzet is gericht op bevordering van de ontwikkeling van nationale (bedrijfs-)pensioenstelsels in andere lidstaten met behoud van nationale beleidsruimte. Nederland roept andere lidstaten op stappen te zetten richting een robuuste, kapitaalgedekte pensioenopbouw. Dit kan bijdragen aan duurzame oudedagsvoorzieningen binnen de EU en kan de weerbaarheid van de EU op lange termijn vergroten.

Zoals aangegeven in het BNC-fiche over de Mededeling inzake de spaar- en investeringsunie¹⁵ zal het kabinet de voorstellen voor de herziening van PEPP en IORP te zijner tijd op hun merites beoordelen.

¹³ Kamerstukken II, 2024/25, 22 112, nr. 4096.

¹⁴ https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/consultations-0/targeted-consultation-supplementary-pensions-2025_en

¹⁵ Kamerstukken II, 2024/25, 22 112, nr. 4043.

